

Nordsjællands
Landboforening

Industrivænget 22
3400 Hillerød

Telefon 48 22 52 00

Telefax 48 22 52 01

E-mail: nola@nola.dk

www.nola.dk

Frederikssund kommune
By og Landsskab, Planteamet
Torvet 2
3600 Frederikssund
Pr. mail: planteamet@frederikssund.dk

Hillerød, 25. oktober 2019

Bemærkninger til Kommuneplantillæg 009, Grønt Danmarkskort

Nordsjællands Landboforening fremsender hermed som erhvervs- og interesseorganisation for landboere og landbrugere i Hovedstadsregionen, bemærkninger til kommuneplantillægget vedrørende Grønt Danmarkskort.

Det er længe siden, at et kommunalt planlægnings tiltag indenfor Nordsjællands Landboforenings virkeområde har vakt så megen opmærksomhed som dette her. Over 100 landmænd og lodsejere har henvendt sig til både folkevalgte og rådgivere for at bede om faglig indsigt og nærmere forklaringer, men også for at reflektere over udpegningerne i høringsmaterialet med baggrund i deres egen viden om lokale forhold. Uforståenhed, frustration og usikkerhed om fremtiden har præget billedet. Vi fokuserer i det følgende på de for os vigtigste aspekter omkring udpegningerne og omkring processen samt den borgerbehandling, som kommunen har udvist.

Vi har noteret os, at rigtig mange af vore medlemmer pointerede, at de er modtagelige for en åben og ærlig dialog omkring naturtiltag og at de gerne vil være med til at gøre en forskel i naturen, men at rammebetingelserne skal være i orden og processen fair.

Det er faldet mange for brystet, at de selv skulle gøre en aktiv indsats for at finde ud af, at kommunen havde prioriteret hele eller dele af deres ejendom til naturformål. Vi har ofte hørt følgende: "Når myndigheden vil bestemme over vore arealer, så havde det da været ret og rigtigt, at vi var blevet orienteret om det. I stedet for skulle vi selv finde frem til den del af kommunens hjemmeside, hvor høringen var blevet offentliggjort – og det på et tidspunkt, hvor vi havde fokus på at få høsten i huset."

Faglige fejl og mangler i udpegningerne

I det følgende bruger vi eksempler for at illustrere og underbygge vore bemærkninger. Eksemplerne illustrerer forhold, der også forekommer andre steder i kommunen og som vi mener, alle bør rettes.

Temalag "Eksisterende natur" og (eksisterende) "økologiske forbindelser" – arealer i omdrift burde ikke være med

Vi har noteret os, at arealer, der i forvejen er beskyttet natur eller prioriteret til natur (fx § 3-arealer, Natura 2000-områder), er indgået i plantemaerne "eksisterende natur" og "eksisterende økologiske forbindelser". Den bagved liggende logik kan vi anerkende. Vi havde dog den forventning, at arealerne var blevet kvalitetstjekket, så at åbenlyse fejludpegninger kunne undgås. Eksempelvis har vi fundet arealer i

omdrift, der burde udgå af Natura 2000- udpegningerne og som ikke burde være med i temalaget "eksisterende natur", se billedet 1.

Billede 1: Arealer i omdrift udpeget som "eksisterende natur". Udpegningen afgrænses af Hammervej mod nord og Englodsvej mod syd (sydøst for Østby, 4050 Skibby)

Temalag "potentiel natur"

Udpegninger i dette temalag skaber en slags præcedens, eftersom det er vores erfaring, at forvaltningen anvender et sådant temalag i deres sagsbehandling. Således er vi bekymret for, at en lodsejers areal, der er udpeget som "potentiel natur" fremadrettet får begrænset hans udviklingsmuligheder, når der eksempelvis skal søges om udvidelse af husdyrproduktion.

Vi anerkender, at en grusgrav kan indgå i denne udpegningsplan, hvis efterbehandlingsplanen bestemmer, at arealet fremadrettet skal anvendes til natur- og fritidsformål.

Vi er meget kritisk over for en udpegningsplan af arealer i omdrift i dette temalag, som det eksempelvis er sket nord for Jægerspris og mellem Landerslev og Lyngerup; se billederne 2 og 3.

Billede 2: Arealer i omdrift nord for Jægerspris udpeget til "potentiel natur"

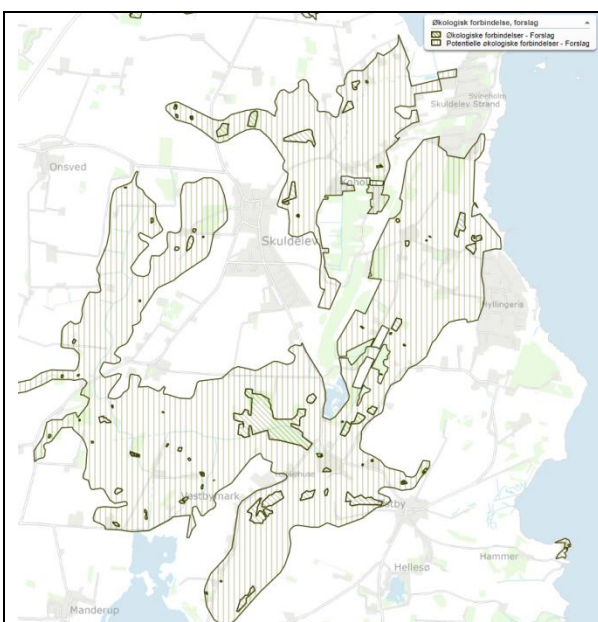
Billede 3: Udpegning af "potentiel natur" vest og øst for Landerslevvej.

Arealet vest for Landerslevvej er i omdrift og skal forblive i fødevarerproduktionen.

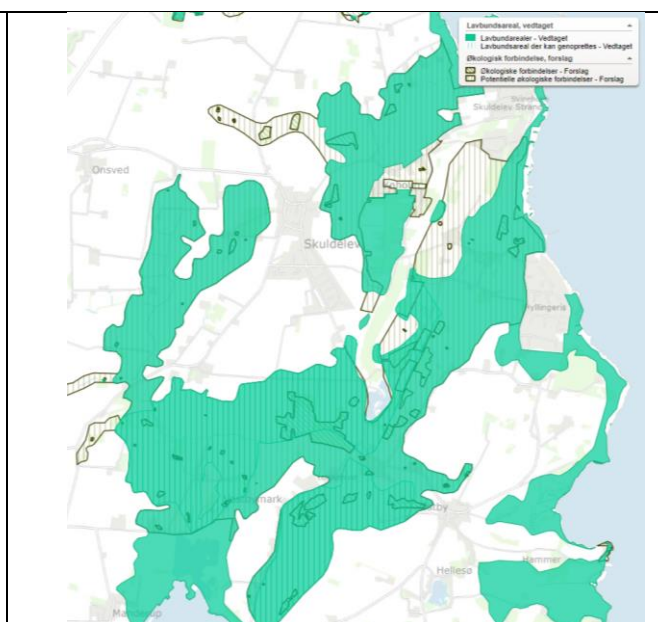
Kun en del af det udpegede areal øst for Landerslevvej er grusgrav og kan med rette være med i dette temalag.

Temalag "potentiel økologisk forbindelse"

Under dette temalag er der bl.a. udpeget ca. 1.000 ha landbrugsjord omkring Skuldelev, Onsved, Østby og Manderup. Udpegningen ses i billede 4. Lige fra begyndelsen har vi været kritiske over for denne udpegning. Vi har ovenikøbet ikke kunnet forstå begrundelsen for en udpegning af dette omfang. Udpegningen berører mange landmænds eksistensgrundlag.

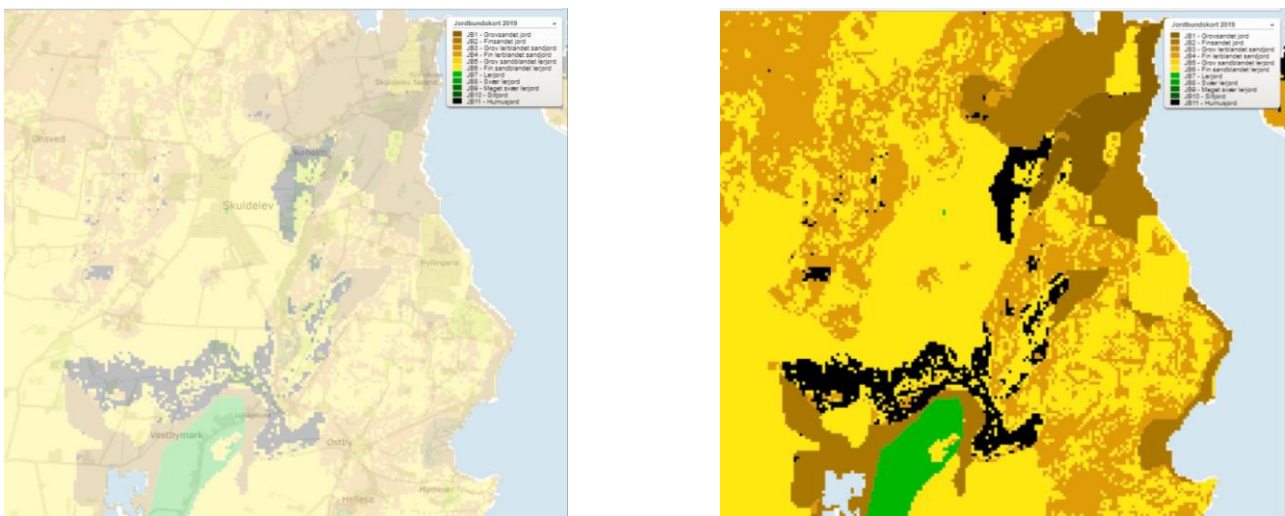
Billede 4: Tema "potentiel økologisk forbindelse"

Billede 5: Udpegning af lavbundsområder lagt oveni

Billede 5 viser, at ca. 90 procent af de ”potentielle økologiske forbindelser” i dette område er identiske med den gældende udpegning af ”lavbundsarealer”. Sammenfaldet er ikke tilfældigt. Men fagligt set absolut forkert. Under et lavbundsareal forstås et areal, der er kendetegnet ved humusjord. Denne slags lavbundsareal er meget aktuel i klimadebatten, fordi man kan opnå en væsentlig reduktion af CO₂-udslip, hvis man tager sådanne arealer ud af dyrkningen og hæver vandstanden.

Men i det aktuelle område forekommer humusjord kun på en brøkdel af de udpegede ”lavbundsarealer”. Se billede 6, hvor det nyeste jordbundskort er anvendt

Billede 6: Jordbundskort 2019 for området omkring Skuldelev, Onsved, Østby og Manderup. Til højre: fuldfarve; til venstre: transparent for at kunne se grundkortet.

I billede 6 er humusjord indfarvet med sort, sandjorder er brune. Lerjord, som er den mest værdifulde jord i landbruget, er indfarvet med orange, gul og grøn. Sammenholdt med billede 5, så udgør humusjord måske ikke engang 10 procent af de udpegede ”lavbundsarealer”. Derimod udgør lerjord op til 80 procent af de udpegede ”lavbundsarealer”.

I dette tilfælde er, efter vores bedste overbevisning, fagligheden simpelt hen ikke på plads. Om udpegningsgrundlaget for de potentielle økologiske forbindelser står der i forvejen ikke meget konkret, hverken i ministeriets vejledning om Grønt Danmarkskort, eller i høringsmaterialet. **Vi opfordrer på det kraftigste at lade hele temaet om ”potentielle økologiske forbindelser” udgå af de aktuelle udpegninger om Grønt Danmarkskort.** Temaet kan, på et solidt fagligt grundlag, genovervejes på et senere tidspunkt.

Dette eksempel viser også, at Frederikssund kommune indtil videre ikke burde anvende udpegede ”lavbundsarealer” som plangrundlag overhovedet. For en grundig revision af lavbundsarealudpegningen anbefaler vi at anvende de nyeste jordbundskort.

30 procent af det åbne land til naturformål?

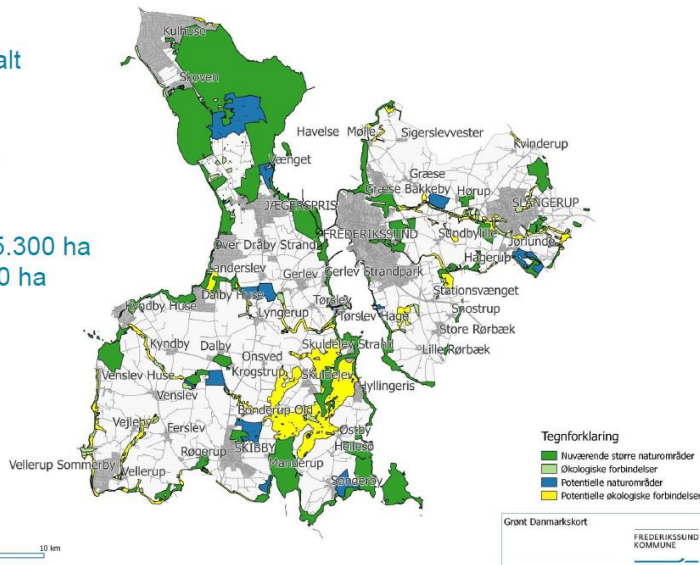
Nogle af de grønne organisationer i Danmark har igennem de senere år agiteret for, at 30 procent af det åbne land i Danmark skulle helliges til ”naturformål”. Et ambitiøst formål, set i forhold til, hvor megen jord

organisationerne og deres medlemmer selv ejer. I landbruget er man åben for at sælge jord til markedspris til naturformål. Med de udpegninger, der er sendt i høring, overgår Frederikssund kommune selv de grønneste af de grønne organisationer. Kommunen har opgjort, at i alt 7.500 ha er omfattet af naturudpegninger, hvilket svarer til 37,5 procent af det åbne land i Frederikssund kommune (se nedenfor). Billede 7 viser på kort og i tal, at de 7.500 ha naturudpegninger sætter sig sammen af 5.300 ha "eksisterende natur" (grøn på kortet) samt 2.200 ha "ny natur" (gul og blå på kortet).

Kommunen i alt
25.000 ha

Eksist. natur 5.300 ha
Ny natur 2.200 ha

Billede 7: Naturudpegninger på kort og i tal.

Forvaltningen præsenterede billedet ved borgermødet den 19.09.2019

Det åbne land i Frederikssund kommune kan anslås til 20.000 ha (kommunens samlede areal: 25.000 ha; fragår byzone, ca. 2.100 ha, sommerhuszone, ca. 1.600 ha samt landsbyer og infrastruktur i landzone: 1.300 ha).

Forvaltningens forslag på de 7.500 ha udgør altså 37,5 procent af det åbne land i Frederikssund kommune.

På baggrund af ovenstående kritik af udpegningerne vedr. "potentiel natur" og "potentiel økologisk forbindelse" foreslår vi, at kommunen kun beslutter sig for de 5.300 ha, der udgøres af "eksisterende natur". Dette vil svare til 26,5 procent af det åbne land i kommunen.

Manglende dialog og frivillighed

Et enigt naturråd for Nordsjælland anbefalede kommunerne: **"Naturrådet lægger stor vægt på, at enhver udpegnings for at udvikle naturen på private arealer skal gennemføres via dialog og ad frivillighedens vej."** (Naturrådets rapport, s. 4)

Vi konstaterer, at Frederikssund kommune har valgt at tilsidesætte anbefalingen og konfronterer lodsejerne med resultaterne, uden at lodsejerne har kunnet være en del af processen og bidrage med deres lokale viden og indsigt i naturlige sammenhænge. Vi er overbeviste om, at kvaliteten af udpegningerne vil have været højere, hvis landmænd og lodsejere havde været med fra begyndelsen (fx via planlægnings-

workshops for ny natur). – Chancen for, at de berørte lodsejere vil føle ejerskab for naturudpegningerne, er i denne omgang forpasset. Tilbage sidder borgere, der føler, at naturudpegningerne bliver trukket ned over hovedet på dem. Vi finder, at det er dårlig administrationsstil.

Det er gratis for en planlægger at slå streger på et kort, men eftersom det offentlige ikke automatisk medsender et købstilbud til lodsejer, når der udpeges arealer til naturformål, må private lodsejere bære byrden af arealreservationerne.

Økonomiske konsekvenser allerede nu

Naturudpegningerne medfører allerede nu omkostninger, uden at lodsejer kan få erstatning. Handelsværdien af landejendomme påvirkes negativt, når der kommer arealreservationer til naturformål, fordi købsinteresserede vil have afslag på prisen alene på grund af den usikkerhed, der følger med udpegningerne; eller også går købsinteresserede direkte videre til en lignende ejendom uden naturudpegninger. I begge tilfælde er den handelspris, der kan realiseres for en given ejendom, lavere end uden udpegninger til naturformål.

Andre økonomiske konsekvenser af naturudpegninger opstår, når driftsnødvendige investeringer skal finansieres. Kreditgiver vil under alle omstændigheder tage udpegningernes mulige begrænsninger af produktionen med som en risikofaktor, når rentabilitet og omfang af investeringerne skal vurderes. Også her er en landmand **med** udpegninger på ejendommen dårligere stillet end en landmand **uden** udpegninger.

Vi opfordrer beslutningstagerne i Frederikssund kommune til at tage hensyn til de berørte private lodsejere. Det kan bedst gøres ved at give afkald på udpegninger for "ny natur", dvs. ved at lade være med at udpege arealer til "potentiell natur" og ved at tage alle arealer til "potentielle økologiske forbindelser" af bordet.

På sigt vil vi anbefale at inddrage landbruget og lodsejerne på den måde, naturrådet mente, altså at bruge dialog og frivillighed i arbejdet med udpegningen af arealer til "ny natur". Vi mener, at Frederikssund kommune når længst med frivillighed, transparens og dialog.

Med venlig hilsen

Lars Jonsson, Formand for Nordsjællands Landboforening

Søren Hansen, Næstformand for Nordsjællands Landboforening